

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р инж. Кирил Генадиев Радев, Нов български университет, Департамент „Администрация и управление“, професионално направление 3.7 „Администрация и управление”

Относно: конкурс за доцент в професионално направление 3.7. Администрация и управление, обявен в ДВ бр.8/28.01.2022г., с кандидат гл. ас. д-р Мария Александрова Иванова

Основание за представяне на становището: Заповед № 3-РК-151/01.03.2022 на Ректора на Нов български университет и решение от първото заседание на Научното жури по конкурса (11.04.2022г.).

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на Нов български университет

Представената от кандидата в конкурса гл. ас. д-р Мария Александрова Иванова документация е съобразена цялостно с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ППЗРАСРБ) и Наредбата за развитие на академичния състав в НБУ (Приложение 2). Резултатите от анализа на съдържателните характеристики на представените за рецензиране документи (Таблица 1) дават основание да се направи аргументираното заключение, че те са в съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на Нов български университет за заемане на академична длъжност „доцент”.

Таблица 1.

Данни за изпълнението на минималните изисквания на ППЗРАСРБ и на Наредбата за развитие на академичния състав в НБУ (Приложение 2) за заемане на академична длъжност „доцент“ от кандидата в конкурса, обявен в ДВ бр.8/28.01.2022г., гл. ас. д-р Мария Александрова Иванова

Група от показатели		Минимални изисквания	Изпълнение
А	Показател 1	50	50
В	Показател 3	100	100
Г	Сума показатели (4 ÷ 10)	200	717.5
Д	Сума показатели (11 ÷ 13)	50	100
Е	Сума показатели (14 ÷ 21)	0	325
Ж	Сума от показатели (22÷49) задължителни за НБУ	50	150
З		70	120
И		50	90

II. Изследователска (творческа) дейност и резултати

За участие в конкурса за академична длъжност „доцент“, гл. ас. д-р Мария Александрова Иванова е представила общо 62 (шестдесет и два) броя публикации, разпределени по тип, както следва:

- ✓ Книга, публикувана на базата на защитен дисертационен труд - „Висшето образование в България – институционални и финансови аспекти в контекста на европейското образователно пространство“, 2019, ISBN 978-619-91436-0-5;

- ✓ *Хабилитационен труд – Монография - „Управление на работодателската марка в XXI век - възможности и ограничения“, 2020, ISBN 978-619-233-135-1*
- ✓ *Статии и доклади - общо 48 броя, от които:*
  - публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 2 броя;
  - публикувани в нереферирани издания с научно рецензиране или редактирани колективни томове – 46 броя, от които 11 броя на английски език.
- ✓ *Студии (5 броя), в т.ч.:*
  - публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 1 брой;
  - публикувани в нереферирани издания с научно рецензиране – 4 броя на български език.
- ✓ *Публикации със самостоятелно разработени теми, като глави от колективна монография - 7 броя, от които 6 броя на английски език.*

1. Оценка на монографичния труд, творчески изяви или други публикации, съответстващи по обем и цялостност на монографичен труд, включваща оценка на научните и научно-приложните приноси на автора.

Монографичният труд „Управление на работодателската марка в XXI век - възможности и ограничения“, 2020, ISBN 978-619-233-135-1 е в обем от 232 стр., издателство на Нов Български университет и е рецензиран от авторитетни учени в професионално направление 3.7 Администрация и управление. В него акцент е поставен върху актуалните роли и функции на инструмента „Работодателска марка“, в контекст със съвременните особености и предизвикателства пред трудовия пазар в Република България, респ. с управлението на човешките ресурси в организациите.

Като основен принос на изследването трябва да се определи неговата провокативност към интердисциплинарна дискусия и предприемането на реални действия относно колизията на съвременните научни парадигми в областта на администрацията и управлението, както и изведената от автора дефиниция: „*задачата на работодателската марка е да манипулира съзнанието на голяма група потенциални потребители в определена посока*“. Дълбочината на анализа в тази посока взема предвид и тенденциите в обхвата на „манипулацията“, която е изследвана в изданието като „*генерализирана работодателска марка*“. Аргументи в тази насока са проблемите в съвременните организации със задържането и мотивацията на персонала, нарастващия брой на трудовите злополуки и конфликти, респ. с перманентно увеличаващия брой и на трудово-правните дела в съдилищата, които в повече от 90 % от случаите завършват в полза на потърпевшите - наетите лица.

Допълнителни научни и научно-приложни приноси на автора в хабилитационният му труд са: възможността за верификация на резултатите от изследването, умелото адаптиране на научните методи и подходи за целите на изследването, изказът на публикацията – съобразен с аудиторията, за която е предназначена публикацията, добре подбраните таргет групи – обект на изследването, научно-приложните достойнства – допълнително подкрепени от данните в приложенията на монографичния труд.

2. Оценка на приносите в останалите приложени публикации (творчески изяви), направени след назначаването на академичната длъжност „гласистент“ или академичната длъжност „доцент“ (при кандидатите за професор). Тя включва и оценка на изискването за рецензираност на изданията.

В книгата си „Висшето образование в България – институционални и финансови аспекти в контекста на европейското образователно пространство“, 2019, ISBN 978-619-91436-0-5 гл. ас. д-р Мария Александрова Иванова поставя акцент върху състоянието на институционалната и финансовата подсистеми на висшето образование в България и изискванията на Европейското образователно пространство. Обхватът на изследването съвпада с периода на създаване на Европейското пространство за висше образование (1999 – 2011 г.). Основните достойнства на публикацията са по отношение на постигнатия синергизъм при използването на научния инструментариум, практическата приложимост на резултатите от научното изследване, предложенията за усъвършенстване на националната стратегия и политика за развитие на институционалната и финансовата подсистема на висшето образование в Република България.

От представените статии и доклади е видно, че гл. ас. д-р Мария Александрова Иванова развива изследователската си дейност в някои актуални за науката и обществото области: управление на човешките ресурси, работа с таланти (привличане и задържане), дигитална трансформация в образованието и бизнеса, системите за възнаграждения, изграждане на организационна култура в мултинационална среда, изграждане и управление на работодателската марка, лидерски подходи за управление и др.

Анализът на съдържателните и тематични характеристики на научните статии и доклади дават основания да се направят следните заключения:

1. В тематично направление публикациите (статии и доклади) са релевантни на професионално направление 3.7 Администрация и управление.
2. Всички публикации са рецензирани, като две от тях са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus и Web of Science).
3. Изследваните проблеми са актуални, тезите в публикациите са съотнесими с тенденциите в развитието на управленската наука.

Заключение: изискванията на ППЗРАСРБ (групи А-Г), Част I: Минимални изисквания към научната, преподавателската и/или художествено-творческата дейност на кандидатите за заемане на академичните длъжности по професионални направления (в частност за „доцент“) са изпълнени.

3. Цитиране от други автори.

За настоящия конкурс гл. ас. д-р Мария Александрова Иванова е предоставила информация за цитирания на общо 9 нейни публикации, разпределени както следва:

- ✓ цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове – 1 брой;
- ✓ Цитирания в монографии или колективни томове с научно рецензиране – 8 броя.

Заключение: изискванията на ППЗРАСРБ (група Д), Част I: Минимални изисквания към научната, преподавателската и/или художествено-творческата дейност на кандидатите за заемане на академичните длъжности по професионални направления (в частност за „доцент“) са изпълнени.

4. Оценка на резултатите от участие в изследователски и творчески проекти и приложение на получените резултати в практиката.

В група Е от Част I (показатели 16, 17 и 19) на изискванията на ППЗРАСРБ гл. ас. д-р Мария Александрова Иванова е представила за оценка участията си и ръководствата в общо 9 проекта, от които:

- ✓ Участие в национален научен или образователен проект - 3 броя;
- ✓ Участие в международен научен или образователен проект – 5 броя;
- ✓ Ръководство на международен научен или образователен проект – 1 брой.

Относно изискванията на ППЗРАСРБ, Част I (показатели 20 и 21) кандидатът е посочил общо 7 публикации, както следва:

- ✓ Публикуван университетски учебник или учебник, който се използва в училищната мрежа (показател 20) – 4 броя;
- ✓ Публикувано университетско учебно пособие, или пособие, което се използва в училищната мрежа (показател 21) – 3 броя.

Всяка една от публикациите е релевантна към тематиката на конкурса и учебните курсове, които гл. ас. д-р Мария Александрова Иванова преподава в Нов български университет.

Заклучение: изискванията на ППЗРАСРБ (група Е, показатели 16, 17, 19, 20 и 21), Част I: Минимални изисквания към научната, преподавателската и/или художествено-творческата дейност на кандидатите за заемане на академичните длъжности по професионални направления (в частност за „доцент“) са изпълнени.

III. Учебна и преподавателска дейност

Съгласно представената информация от кандидата, подкрепена с неоспорими доказателствени документи, гл. ас. д-р Мария Александрова Иванова осъществява своята професионална дейност в Нов български университет на основата на амбициозна изследователска и преподавателска програма.

Изследователската ѝ програма включва: работа върху проблемите на управлението на човешките ресурси и организационното развитие, организиране и провеждане на отворени научно-изследователски семинари, разработване на учебници за курсове по дисциплините на които е титуляр, дейности по изследователска и образователна експедиция за мениджъри „Паралелен свят“, участие в работата на European Society for Research on the Education of Adults (ESREA), научни публикации в национални и международни издания, публични лекции пред студентската научната и професионалната общност в областта на администрацията и управлението. В допълнение на посоченото, тя е представила и доказателства за членство в множество международни и национални асоциации.

Успоредно с изследователската си дейност гл. ас. д-р Мария Александрова Иванова доказва участие в усъвършенстване на програми и развитие на курсове към МП „Управление и развитие на човешките ресурси“ – на български и английски език в редовна и дистанционна форма на обучение, МП „Мениджмънт за организационно съвършенство“ – на български и английски език в редовна и дистанционна форма на обучение, БП „Приложни чужди езици за администрация и управление“ - на английски и втори чужд език и БП „Управление на бизнеса и предприемачество“. Преподавателската ѝ дейност е тясно свързана и с творческите ѝ изяви в резултат, на което курсовете ѝ са осигурени с нейни авторски учебни пособия и научни издания. Те са поместени в платформата Moodle и са достъпни до студентите от съответните

програми.

Трябва да се отбележи в положителен аспект и активното ѝ участие в практическото обучение и работа със студентите. Тя е преподавател в практическите курсове към УПИЗ „Учебно-тренировъчна фирма“ на НБУ, в рамките на които всеки един студент от БП „Управление на бизнеса и предприемачество“ придобива практически умения и опит, в контекст с изучаваните в БП „Управление на бизнеса и предприемачество“ и БП „Финанси“ курсове. В допълнение, гл. ас. д-р Мария Александрова Иванова участва активно и в подготовката на учебно-тренировъчните фирми на НБУ за участие в Международните форуми ТФ ФЕСТ „Млад предприемач“.

За периода 2017-2021 г., съгласно анкетите за удовлетвореност на студентите, Преподавателската и изследователската дейности на гл. ас. д-р Мария Александрова Иванова е оценена със средна оценка от курс мн. добър 4,35 (от максимална 5,00).

От представените материали за оценяване дейността на гл. ас. д-р Мария Александрова Иванова е видно, че тя участва активно и в организирани от Центъра за кариерно развитие и обучителни ресурси при Нов български университет програми за обучение на преподавателския и административния състав (група И, показател 42).

Заключение: Показателите за **Учебната и преподавателската дейност** на гл. ас. д-р Мария Александрова Иванова **покриват цялостно изискванията на Наредбата за развитие на академичния състав в НБУ (Приложение 2) и ППЗРАСРБ, Част I: Минимални изисквания към научната, преподавателската и/или художествено-творческата дейност на кандидатите за заемане на академичните длъжности по професионални направления (в частност за „доцент“).**

IV. Административна и обществена дейност

Както вече беше посочено по-горе в текста, гл. ас. д-р Мария Александрова Иванова участва активно като обучаем в програмите на Центъра за кариерно развитие и обучителни ресурси при Нов български университет. Съгласно данните, посочени в „**Личен формуляр за отчитане 2009-2019 и оценяване на учебната работа на преподавател на Трудов договор в НБУ**“, в периода 2013-2020г. гл. ас. д-р Мария Александрова Иванова:

- ✓ участва редовно в работата на Програмния съвет на Департамент „Администрация и управление“ в качеството си на:
  - Програмен Директор/Консултант на БП „Администрация и управление – модул Управление и развитие на организацията“- изтичаща програма;
  - Програмен консултант на МП Мениджмънт за организационно съвършенство – редовна и дистанционна форма на обучение;
  - Програмен консултант на МП Управление и развитие на човешките ресурси на български език - редовна и дистанционна форма на обучение;
  - Програмен консултант на МП Управление и развитие на човешките ресурси на английски език – редовна и дистанционна форма на обучение.
- ✓ участва редовно в заседанията на Департаментен Съвет към Департамент „Администрация и управление“.
- ✓ редовно провежда учебните занятия и
- ✓ редовно спазва приемното време.

Доказателства за активната обществена дейност на кандидата са участията му в редица национални и международни организации, в т.ч. - European Society for Research on the Education of Adults (ESREA) - от 2009 и в момента; ESREA Network on Gender and Adult Learning; ESREA Network on Adult Educators, Trainers and their Professional

Development; European Distance and E-learning Network (EDEN) - от 2006 г. и в момента; Българска асоциация по управление и развитие на хора (БАУХ); Българската асоциация за развитие на обществото, културата и образованието (БАРОКО) - от 2010 и в момента; Балканска Асоциация за Регионални Инициативи (Б.А.Р.И.) от 2012 и в момента; Асоциация за ранно детско развитие от 2011 и в момента.

В рамките на атестираня и рецензиран период гл. ас. д-р Мария Александрова Иванова участва и в работата на комисии към факултетите на Нов български университет, в т.ч. като член на Комисия по акредитация към ФДЕНО и МФ като Програмен консултант на МП „Управление и развитие на човешките ресурси – на български език“, МП „Управление и развитие на човешките ресурси“ – на английски език, МП „Мениджмънт за организационно съвършенство“ - 2014-2015, 2019-2020, както и като Тютор към БФ, работи също и като Програмен консултант/директор и участва в заседанията на Програмен съвет към Департамент „Администрация и управление“.

Заключение: Показателите за **Административна и обществена дейност** на гл. ас. д-р Мария Александрова Иванова *покриват цялостно изискванията за заемане на академична длъжност „доцент“* на Наредбата за развитие на академичния състав в НБУ (Приложение 2).

V. Лични впечатления от кандидата (ако има такива)

Личните ми впечатления от дейността на гл. ас. д-р Мария Александрова Иванова са изцяло положителни. Тя притежава качествата на съвременен преподавател и изследовател, с амбиции и воля за перманентно усвояване на новостите в областта на управленската наука и умелото им адаптиране и прилагане в учебния процес и практиката.

VI. Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата

Представената научна и изследователска дейност на гл. ас. д-р Мария Александрова Иванова притежава необходимите качества и достойнства на утвърден учен и преподавател в областта на бизнес управлението. Положителното в резултатите от представените изследвания е, че поставят актуални въпроси, от научен и практико-приложен характер, изясняването и решаването на които ще доведе до развитие на широко използвания и препоръчван, но не винаги ефективен в съвременната среда методологически инструментариум в областта на предприемачеството, администрацията и бизнес управлението.

Като препоръки към кандидата бих посочил:

- ✓ да продължи и задълбочи изследователската си дейност, като приложи методи, верифициращи в оптимална степен постигнатите резултати;
- ✓ да разработи и предложи нов съвременен вариант на управляваните от нея програми и курсове;
- ✓ да разработи самостоятелно и в съавторство актуализирани интердисциплинарни издания, отразяващи възможностите за практическа приложимост на резултатите от научните изследвания в Департамент „Администрация и управление“.

Заключение

Резултатите от дейността за рецензираня период на гл. ас. д-р Мария Александрова Иванова (кандидат в конкурс за доцент в професионално направление 3.7. Администрация и управление, обявен в ДВ бр.8/28.01.2022г.) напълно отговарят на

изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ППЗРАСРБ) и Наредбата за развитие на академичния състав в НБУ (Приложение 2).

Предвид гореизложеното предлагам гл. ас. д-р Мария Александрова Иванова да бъде избрана за заемане на академичната длъжност „доцент” в професионално направление 3.7 Администрация и управление.

София, 11.05.2022г.

Подпис .....
/доц. д-р инж. Кирил Генадиев Радев/